

## **Yksityisraiteiden hallinta**

### **Määräyksen tausta ja säädösperusta**

Määräys annetaan raideliikennelain (1302/2018) nojalla ja siinä huomioidaan raideliikennelain 1.2.2021 voimaan tulevat muutokset (1254/2020), joilla kevennetään sääntelyä myös niiden yksityisraiteilla toimivien toimijoiden, jotka eivät ole rataverkon haltijoita tai rautatieliikenteen harjoittajia, osalta. Määräystä muutetaan lakimuutoksesta johtuen siten, että turvallisuuden hallintajärjestelmää koskevasta kohdasta poistetaan siirtotyötä koskeva vaatimus ja siihen lisätään velvoite kuvata kalustoyksikön liikuttamista koskevat menettelyt. Myös määräyksen kohtaa 2, jossa on määräyksiä lakimuutoksessa luovuttavasta yksityisraiteen haltijoita koskevasta luettelosta, päivitetään.

Uudella määräyksellä kumotaan toistaiseksi voimassa oleva Liikenne- ja viestintäviraston määräys yksityisraiteiden hallinnasta (TRAFI/261884/03.04.02.00/2018).

Raideliikennelain 5 luvun mukaisen yksityisraidetoiminnan katsotaan kuuluvan kansallisen sääntelyn piiriin eikä määräystä näin ollen tarvitse notifioida EU:lle.

### **Määräyksen valmistelu**

Määräys on valmisteltu Liikenne- ja viestintävirastossa virkatyönä. Hankkeesta on julkaistu 16.11.2020 määräyshankepääätös, joka on toimitettu sidosryhmille.

Raideliikennelakia on muutettu 1.2.2021 voimaantulevalla muutoksella (1254/2020). Määräys oli lausunnolla raideliikenteen toimijoilla 10.12.2020-10.1.2021.

Lausuntokierroksella virastolle toimitettiin 5 lausuntoa, joissa ei esitetty määräykseen asiasisältömuutoksia.

### **Arvio määräyksen vaikutuksista**

Raideliikennelain muutoksella vuonna 2019 voimaan tullutta yksityisraidesääntelyn keventämistä jatketaan siten, että sääntelyssä huomioidaan kattavammin myös ne yksityisraiteilla kalustoa liikuttavat toimijat, jotka eivät ole yksityisraiteen haltijoita eikä rautatieliikenteen harjoittajia. Muutos kohdistuu muutamaan kymmeneen toimijaan, joiden osalta sääntelyssä jatkossa tuodaan selvästi ilmi se, ettei niiden tarvitse raideliikennelain 18 (2) §:n edellytysten täytyessä hakea turvallisuustodistusta toimintaansa varten. Muutoksella on sekä kustannuksia että hallinnollista taakkaa vähentävä vaikutus kyseisille toimijoille. Muutoksella on merkitystä myös yksityisraiteen haltijoille, joiden tulee päivittää turvallisuuden hallintajärjestelmänsä sääntelymuutoksen mukaisesti. Käytännössä muutos edellyttää, että myös yksityisraiteen haltijat kehittävät rataverkon tai sen osan sulkemista ja avaamista koskevia menettelyitään sekä kalustoyksikön liikuttamista koskevia menettelyitään.

Kaikki määräykseen esitettävät muutokset määräyksen kohdan 3 e muutosehdotusta ja muutamia kirjoitusteknisiä korjauksia lukuun ottamatta perustuvat raideliikennelain

muutokseen ja edistävät sen mukaisia tavoitteita yksityisraidesääntelyn keventämisestä. Kohdan 3 e muutostarve perustuu Traficomien valvontahavaintoihin ja tarpeeseen varmistaa turvallisuus myös rataverkolla tehtävän työn yhteydessä.

### **Yksityiskohtaiset perustelut**

Voimassa olevan määräyksen 2 kohtaa yksityisraiteen hallinnasta ilmoittamisesta päivitetään raideliikennelain muutos huomioiden. Koska raideliikennelakiin lisättiin 186a§ rataverkon haltijoita koskevasta rekisteristä, jota liikenne- ja viestintävirasto pitää, ja lain 34 § yksityisraiteen haltijoiden ilmoitusten luetteloinnista kumottiin, määräyksen tietojen toimittamista yksityisraiteen haltijoita koskevaan luetteloon koskevasta velvoitteesta voidaan luopua. Jatkossa virasto ylläpitää tietoja yksityisraiteen haltijoista rataverkon haltijoiden rekisteröintiä koskevan pykälän perusteella.

Voimassa olevan määräyksen kohtaan 3 e lisätään vaatimus siitä, että turvallisuuden hallintajärjestelmässä on esitettävä myös menettelyt rataverkolla tehtävän työn turvaamiseksi. Vaatimuksen taustalla on huomiot siitä, että rataverkolla tehtävän työn turvaamista ei aina ohjeisteta tai siitä annetut menettelyt eivät ole välttämättä selkeitä tai turvallisuutta varmistavia.

Lisäksi voimassa olevan määräyksen kohtaa 3 d päivitetään siten, että siinä huomioidaan raideliikennelain 18 §:n muutokset ja niiden vaikutus mm. siirtotyötä koskeviin määräyksiin. Näin ollen määräyksessä jatkossa vaaditaan, että yksityisraiteen haltijan tulee huomioida turvallisuuden hallintajärjestelmässään myös ne toimijat, jotka, olematta yksityisraiteen haltijoita tai rautatieliikenteen harjoittajia, liikuttavat kalustoyksiköitä sen rataverkolla tai sen osalla silloin, kun ko. alue on suljettuna. Lisäksi yksityisraiteen haltijan tulee tarvittaessa kuvata turvallisuuden hallintajärjestelmässään menettelyt rataverkon tai sen osan sulkemiseksi ja avaamiseksi.

### **Määräyksen aikataulu/voimaantulo**

Määräys tulee voimaan 1.2.2021 yhtä aikaa raideliikennelain muutoksen kanssa.

### **Määräyksestä viestiminen**

Määräys julkaistaan Finlex-säädöstietopankissa ja Liikenne- ja viestintäviraston kotisivuilla. Määräyksestä tiedotetaan viraston kotisivuilla.